

SOMPO®

Shrnutí výsledků roku 2022

Vypracoval Mgr. Jan Brožek, předseda DSO Sompo

Březen 2023

Informace pro členy DSO Sompó a Sompó a.s. o výsledcích třídění za rok 2022.

Vážení členové DSO Sompó, vážení akcionáři Sompó a.s. Držíte v ruce souhrnnou zprávu, hodnotící rok 2022 v nejrůznějších sektorech odpadového hospodářství. Hodnotíme kalendářní rok jako celek, a představíme i nějaké výhledy do budoucna. Data pocházejí z podrobných evidencí Sompó a.s. a představují prakticky nejpřesnější možné údaje.

Přesto mají své limity – například nedokážeme přesně rozlišit produkci u jednotlivých obcí – a to z důvodu kombinovaných svozů odpadů. Několik obcí se sváží v rámci jedné linky a k určení hmotnosti dojde až na skládce Hrádek (případně na překladištích). Nelze tedy přesně stanovit, kolik která obec vyprodukovala odpadů. Takové rozlišení by bylo možné, ale jen v případě, že bychom osadili naši svozovou techniku dynamickým vážením přímo na autech. Taková věc by ale cenu každého auta zvýšila o přibližně milion korun. Jiným řešením, které by bylo sice možné, ale ekonomicky zcela nesmyslné, by bylo vždy svážet jednotlivé obce zvlášť – což by ale celý svoz odpadů absurdně prodražilo. Musíme proto akceptovat fakt, že například produkce na 1 občana vzniká přepočtem z celku ku počtu obyvatel dané obce. Jistě tuto drobnou nepřesnost omluvíte.

Delší časové řady začínají rokem 2002, data z předchozích let neuvádíme (a až na výjimky nezohledňujeme – i když by se asi jednalo o zajímavé údaje). Protože už můžeme použít data za celý rok, uváděné údaje končí v prosinci a začínají v lednu. Proto někde v porovnání s předchozí zprávou vznikají rozdíly.

Vypracoval Mgr. Jan Brožek, předseda DSO Sompó, březen 2023

Třídíš = šetříš.

Nevěříš?

**Díky Vašemu třídění šetříme přibližně
9.000.000,- Kč za rok**

Třídění sice znamená, že musíme složitěji svážet odpad, a musí projít třídící linkou. Ale díky vytrídění můžeme dostat peníze za surovinu, a také odměnu od Ekokomu za třídění. Nemusíme také platit poplatek za uložení na skládku. Rozdíl dělá skoro 9 milionů za rok.

1. Technické a personální zajištění svozové společnosti Sompo a.s.

Sompo a.s. zaměstnává celkem 67 zaměstnanců, z toho 30 řidičů a posádek svozových aut, 28 zaměstnanců z třídící linky a 7 administrativních pracovníků.

Máme vlastní moderní třídící linku a svozovou techniku ve stáří do 10 let.

Další prostor?

Sompo a.s. vlastní a provozuje skládku v Hrádku u Pacova s kapacitou 600 tisíc tun odpadů. Ta je dnes prakticky vyčerpána – k 31.12.2022 je na ní uloženo již 569 566 tun odpadu na ploše přibližně 5 hektarů.

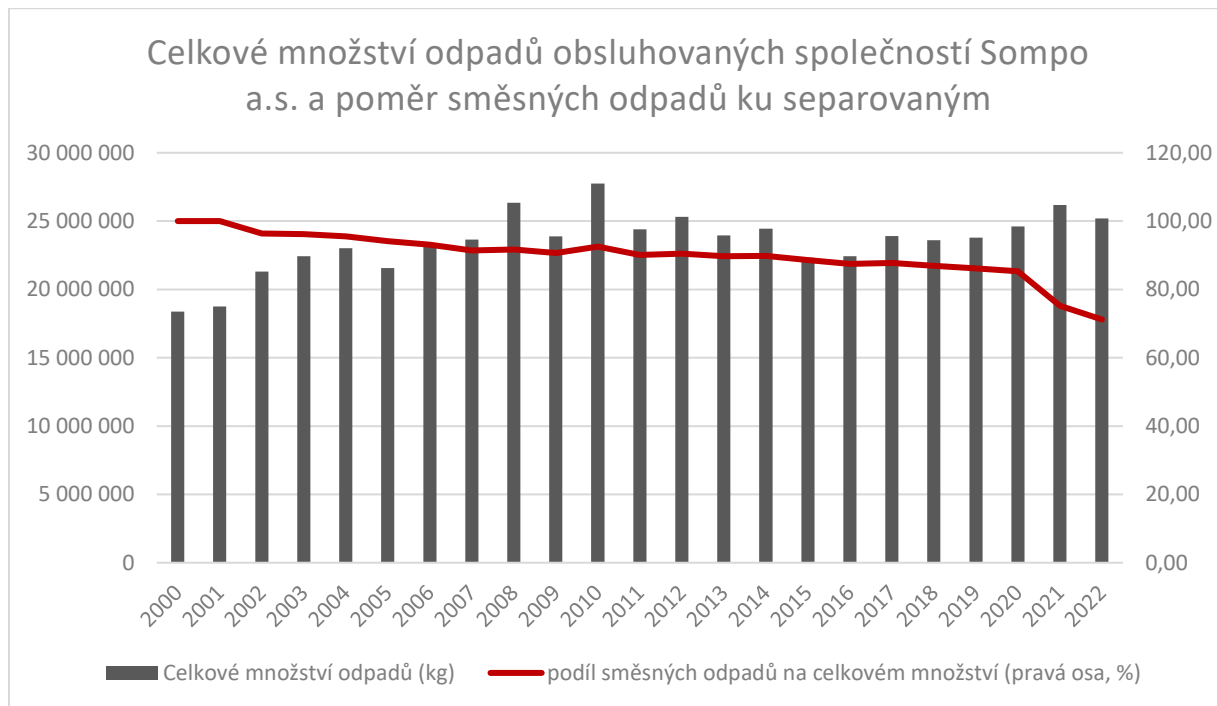
Kapacita vystačí přibližně do července letošního roku, kdy by měla být otevřena nová část skládky s kapacitou asi 180 tisíc tun odpadů.

I když budeme třídit a recyklovat sebelépe, stále bude nutné nějaké odpady na skládku ukládat. Proto budujeme novou část skládky. Díky výrazně lepšímu třídění bude tato část sloužit mnohem déle.

2. Celkový odpad, SKO a podíly třídění

Celkový pohled na odpady nám ukazuje, že Sompot a.s. obsluhuje ročně přibližně 25 tisíc tun odpadů.

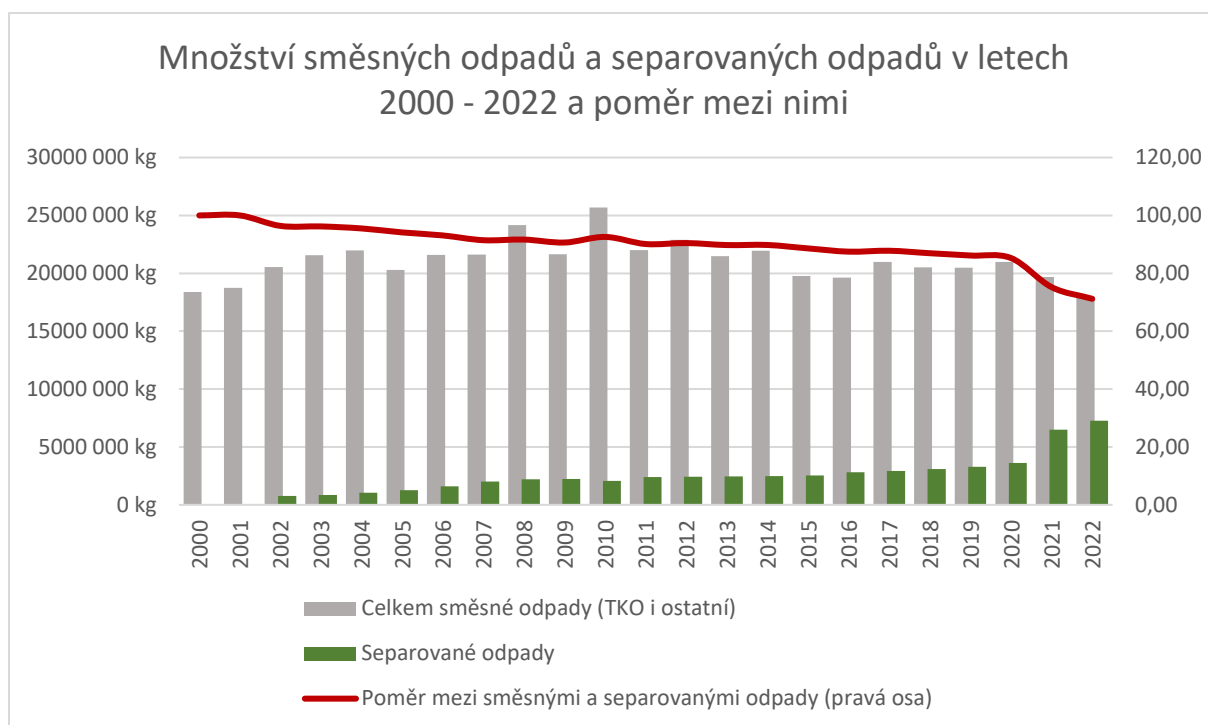

A stále se nám daří naše odpadové služby zlepšovat.

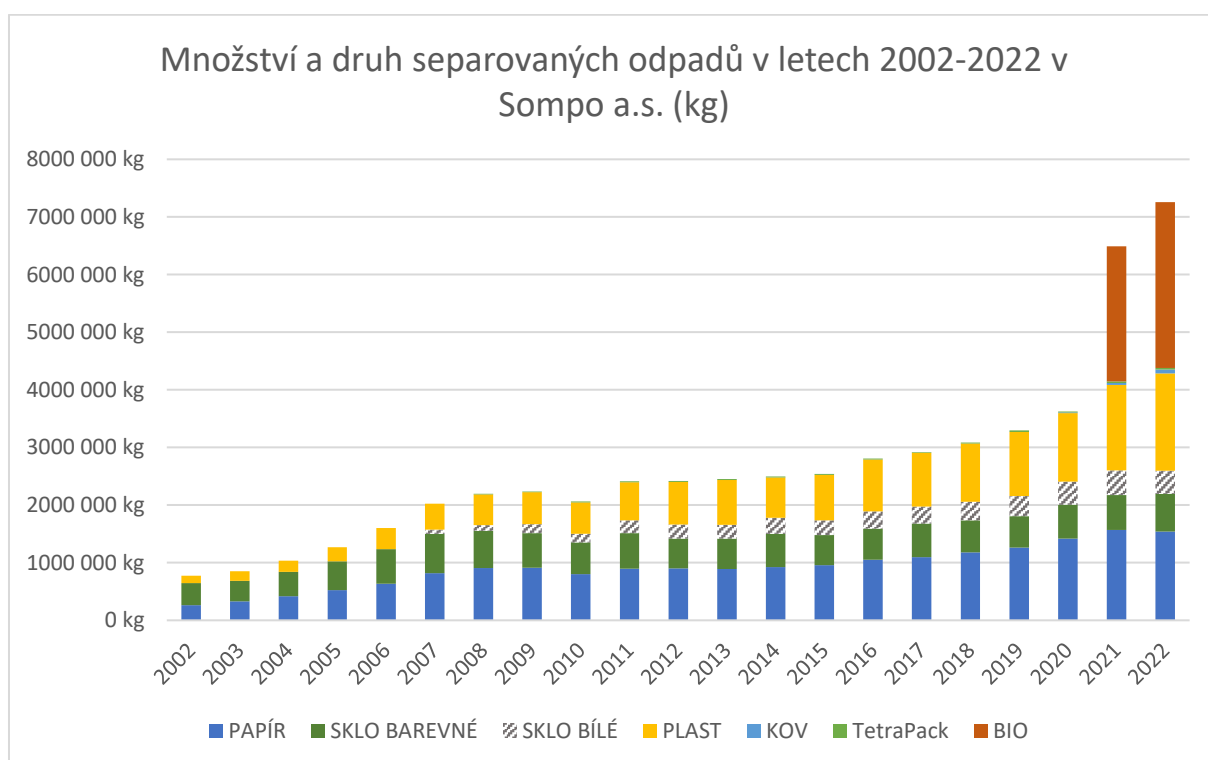
Rok 2020: 85% odpadů tvoří směsný odpad

2021: 75,1%

2022: 71,2%

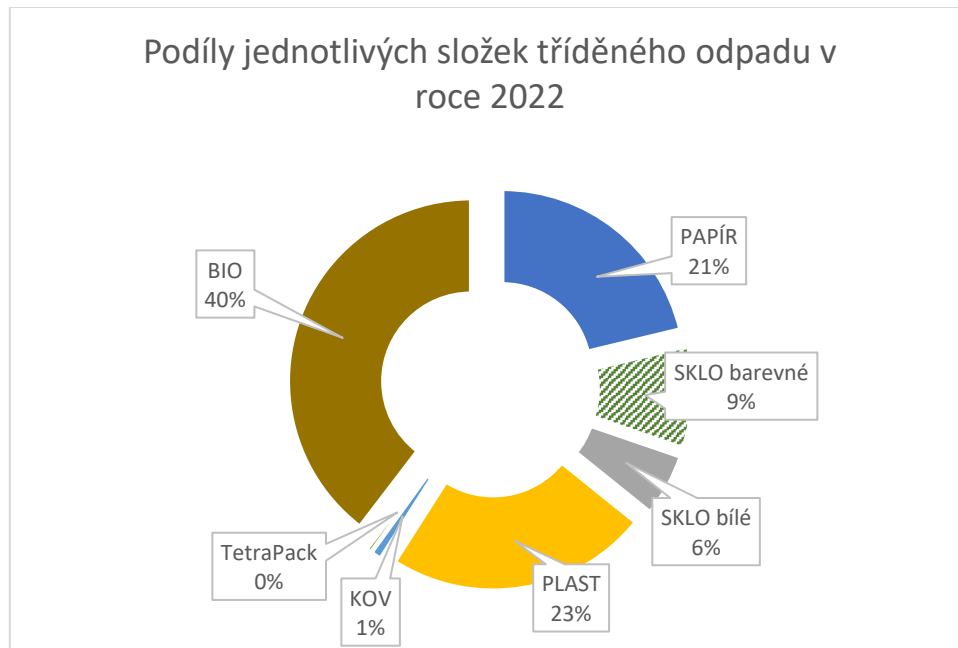
Velmi se ale změnilo to, co dokáže dnes Somp a.s. z odpadů využít. V roce 2000 jsme neměli tříděný odpad žádný. V roce 2003 tvořil komunální odpad 98% všech odpadů, kterými se Somp zabývalo. Po dvaceti letech Somp třídí nebo zpracovává skoro 30 % všech svých odpadů (váhově).

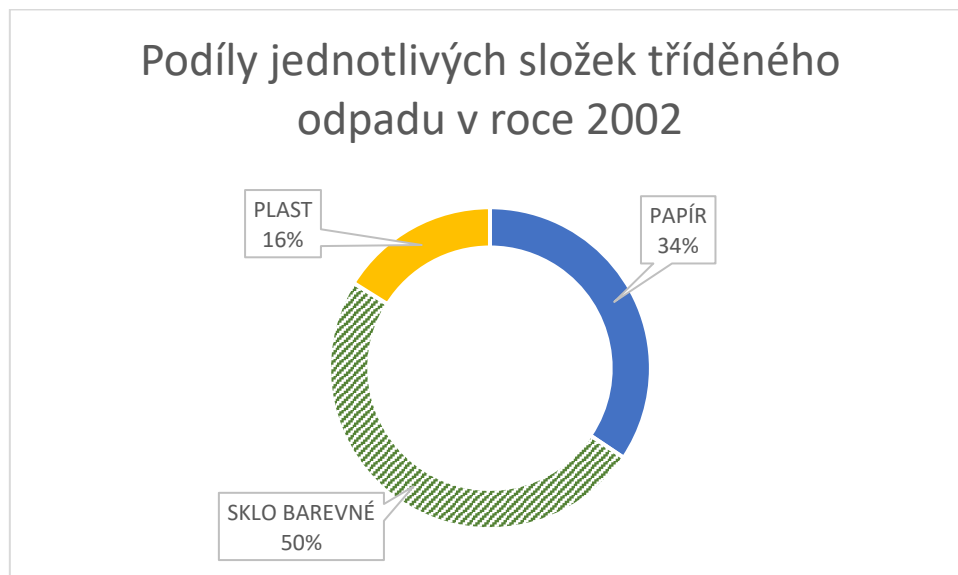
Separovaných odpadů stále přibývá – daří se nám třídít lépe. Graf ukazuje hmotnostní podíly jednotlivých separovaných složek.

Jak se změnila separace?

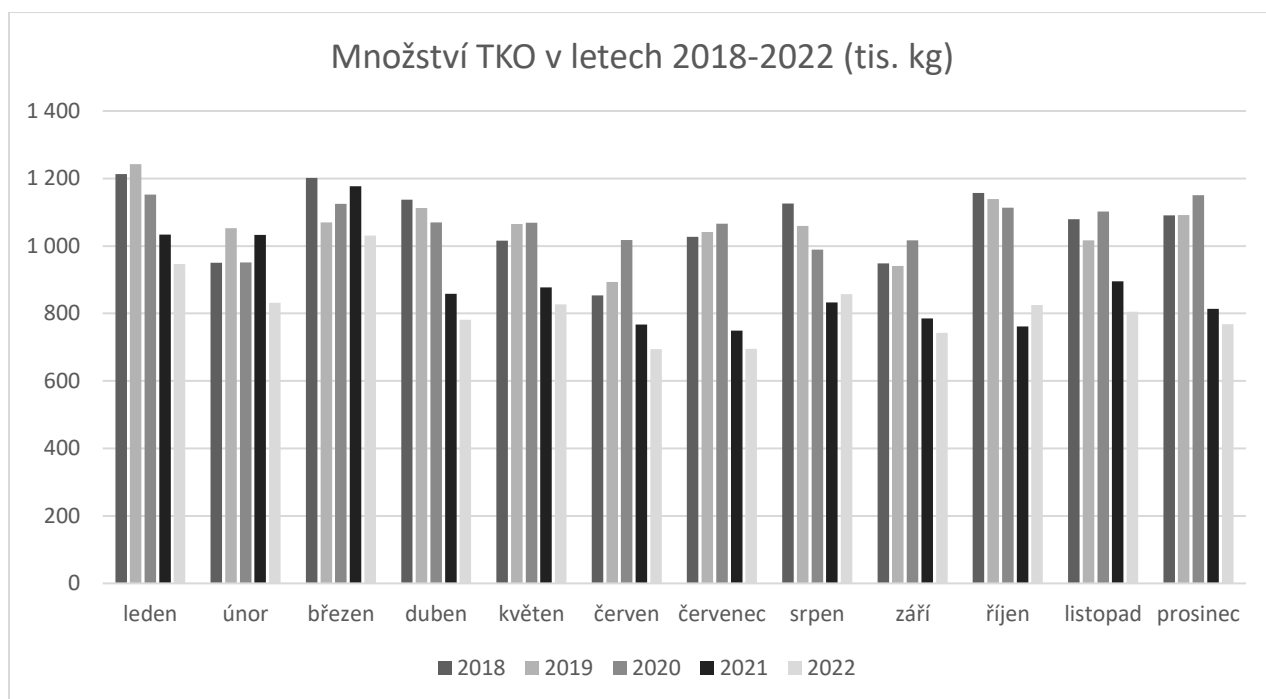
Největší podíl na váze má nepřekvapivě bioodpad. Následuje plast a papír.

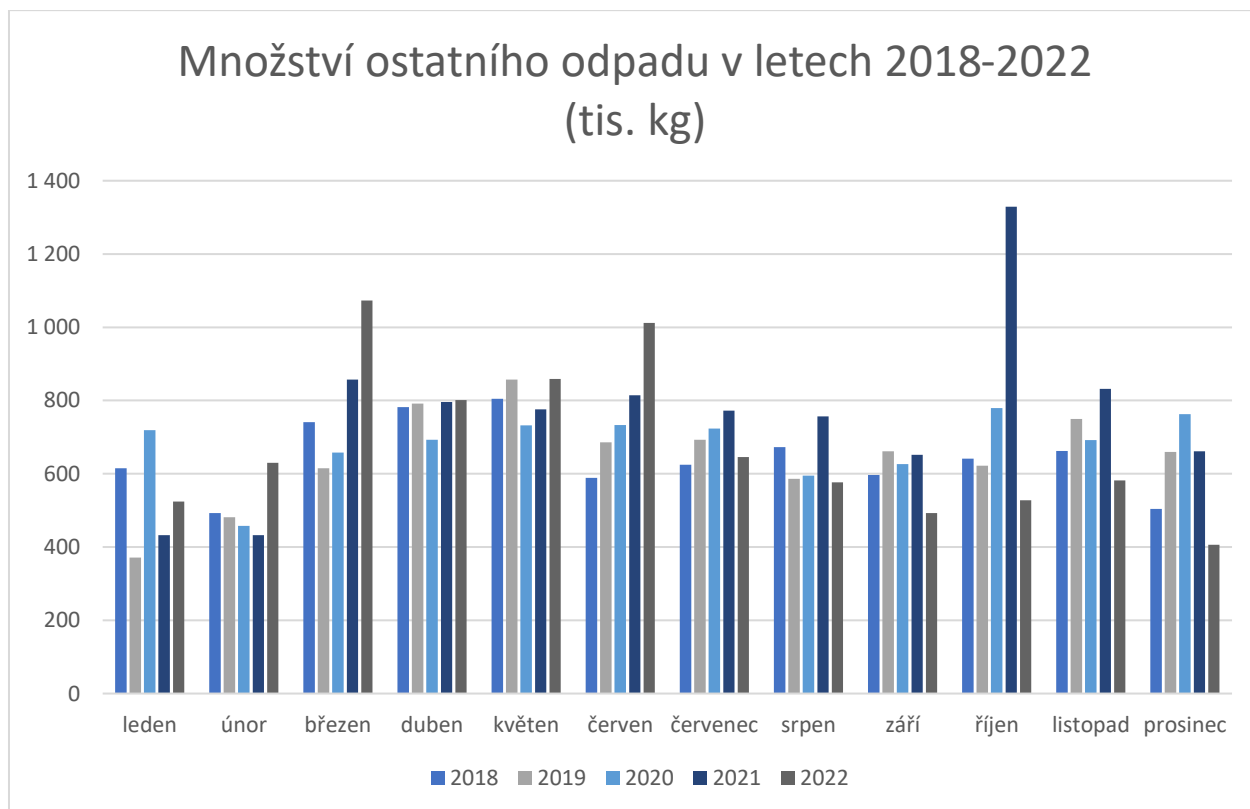
A jak to vypadalo v minulosti?

Komunálního odpadu ubývá. Díky třídění.

V letech, kdy jsme zavedli D2D, radikálně ubylo tuhého (směsného) komunálního odpadu. A to dokonce tak, že jsme se v loňském roce dostali v součtu pod 10 tisíc tun za rok.

Průměrná produkce sko je v následující tabulce:

Průměr za roky 2000-2022	Průměr za roky 2018-2022	2022
13 798 tun	11 746 tun	9 803 tun

**Díky Vám – méně než
10 tisíc tun za rok!**

Každá tuna stojí letos na skládce 900 Kč.

Kdy bylo TKO nejméně?

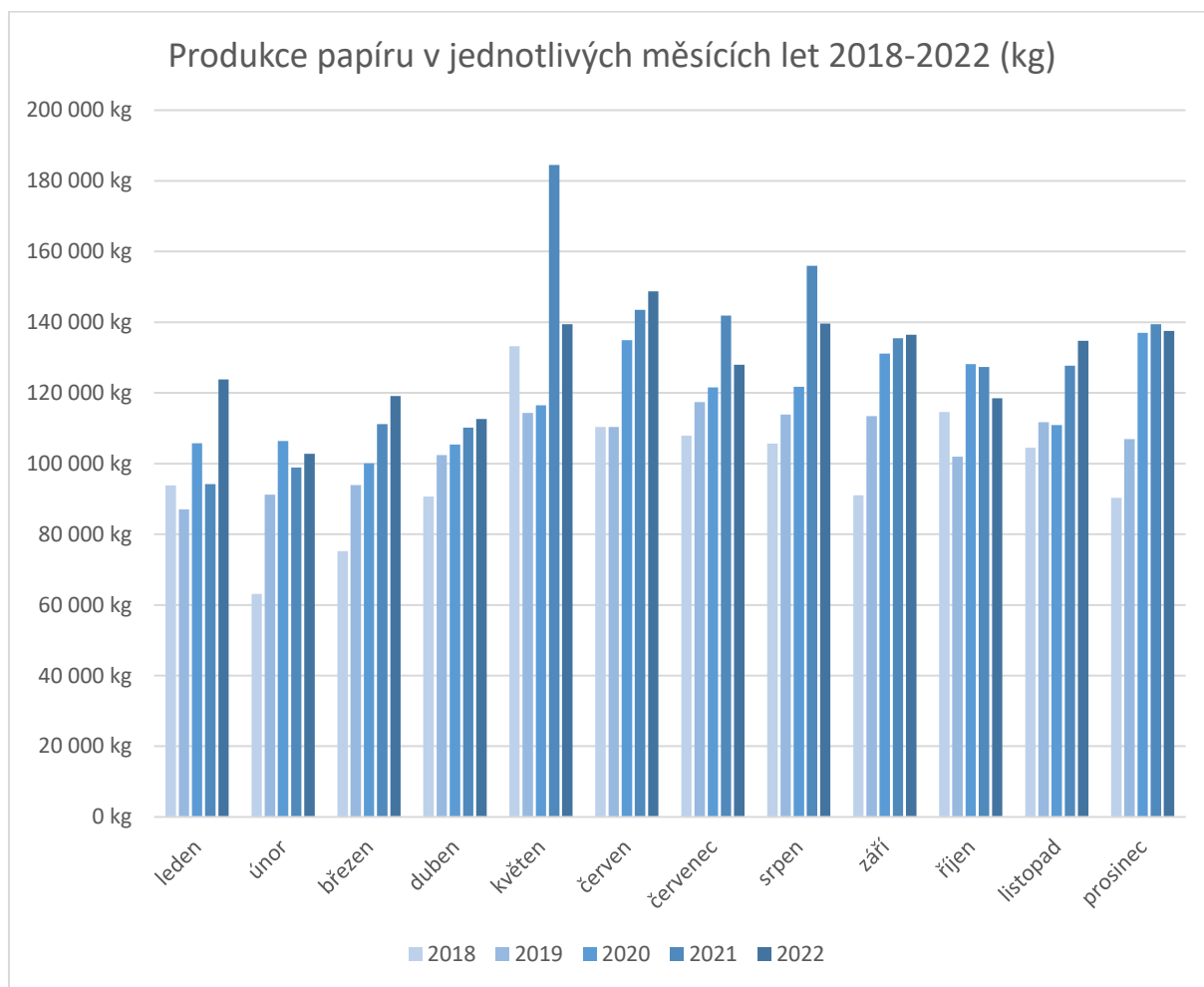
694 tun v červnu 2022.

A kdy bylo naopak TKO nevíce?

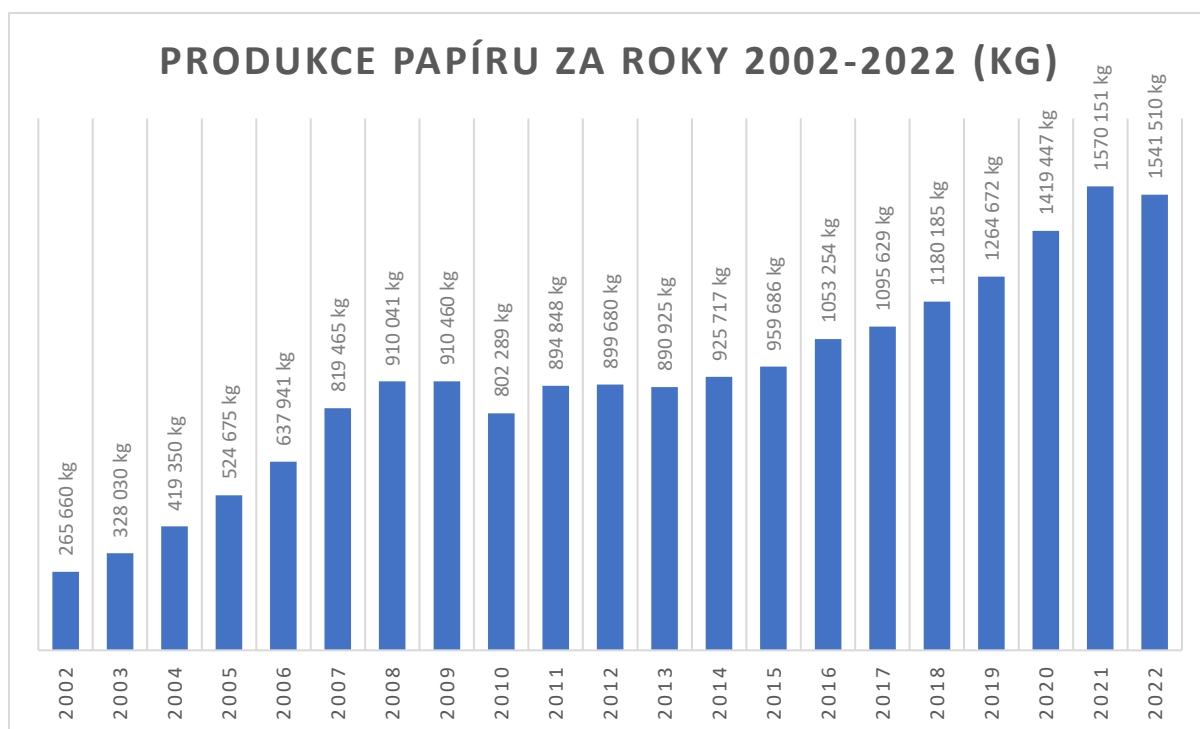
1645 tun v říjnu 2002.

3. Papír

Proč jsme nepřekonali rok 2021? Důvodem je asi ten mimořádně úspěšný svoz v květnu 2021, kdy startoval D2D, a svezlo se 184 502 kg papíru. Přitom květnový průměr od roku 2002 je asi 86 000 kg za tento měsíc. Když vezmeme jen průměr z let 2018 – 2022 (přece jenom jsme se za ty roky hodně zlepšili, a to, co jsme v roce 2002 sbírali celý rok, dnes máme za dva lepší měsíce), pořád je květen 2021 vysoce nadprůměrný. Běžně v květnu máme hodnoty 137 000 kg

V roce 2022 jsme se pohybovali v každém jednotlivém měsíci přibližně na hodnotách roku 2021, s výjimkou toho extrémního měsíce května.

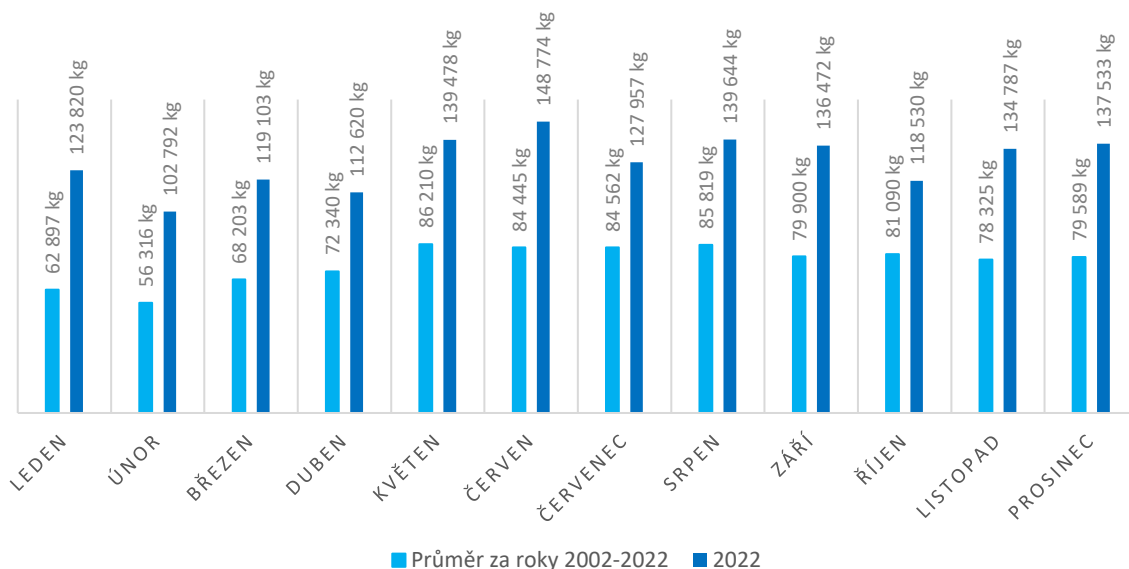
Výsledky za roky tedy ukazují mírný pokles proti roku 2021.

Papír je poklad

Protože se nám ho v Sompu daří skoro všechen zrecyklovat!

Množství sebraného papíru v jednotlivých měsících roku 2022 a porovnání s dlouhodobým průměrem.

Průměr za roky 2002-2022	Průměr za roky 2018-2022	2022
919 696 kg	1 395 193 kg	1 541 510 kg

Kdy jsme sebrali nejméně?

12 540 kg v březnu 2003.

A který měsíc byl naopak nejlepší?

Nepřekvapivě květen 2021, 184 502 kg.

Obecně měsícem s nejvyšším průměrným svozem je květen, nejméně papíru vozíme v únoru.

Co se s papírem děje? Papír je skvělou surovinou, se kterou dokážeme v Sompo a.s. dále pracovat. Dlouhodobě se využitelnost papíru pohybuje nad 90%. V roce 2022 pak to bylo 94,6% - skoro veškerý papír recyklujeme!

Proč nerecyklujeme 100%? Zamaštěný nebo ušpiněný papír nelze recyklovat. Pokud je papír mokrý, nelze ho ani spalovat, a musí skončit na skládce.

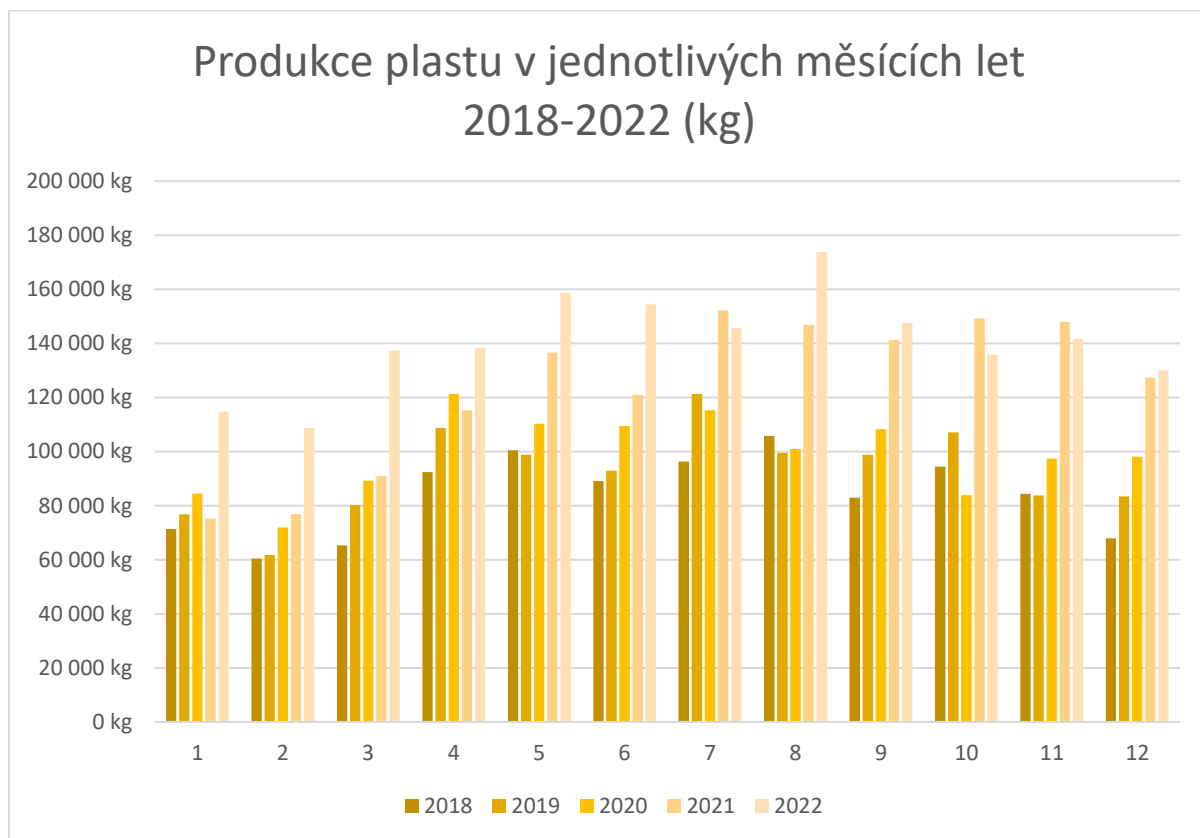
Papír	2018	2019	2020	2021	2022
Využitelný	94,2	94,3	92,2	96,8	94,6
spálený	5,6	3,7	2,8	1,1	1,8
nevyužitelný	0,2	2	5	2,1	3,6

4. Plast

10 z 12 měsíců roku 2022 překonalo v produkci a sběru plastů rok předcházející. Množství plastů stále roste a zdá se, že se tento růst zastaví až v situaci, kdy dojde k systémové změně – zavedení záloh na PET. Ale v tom nepředbímejme.

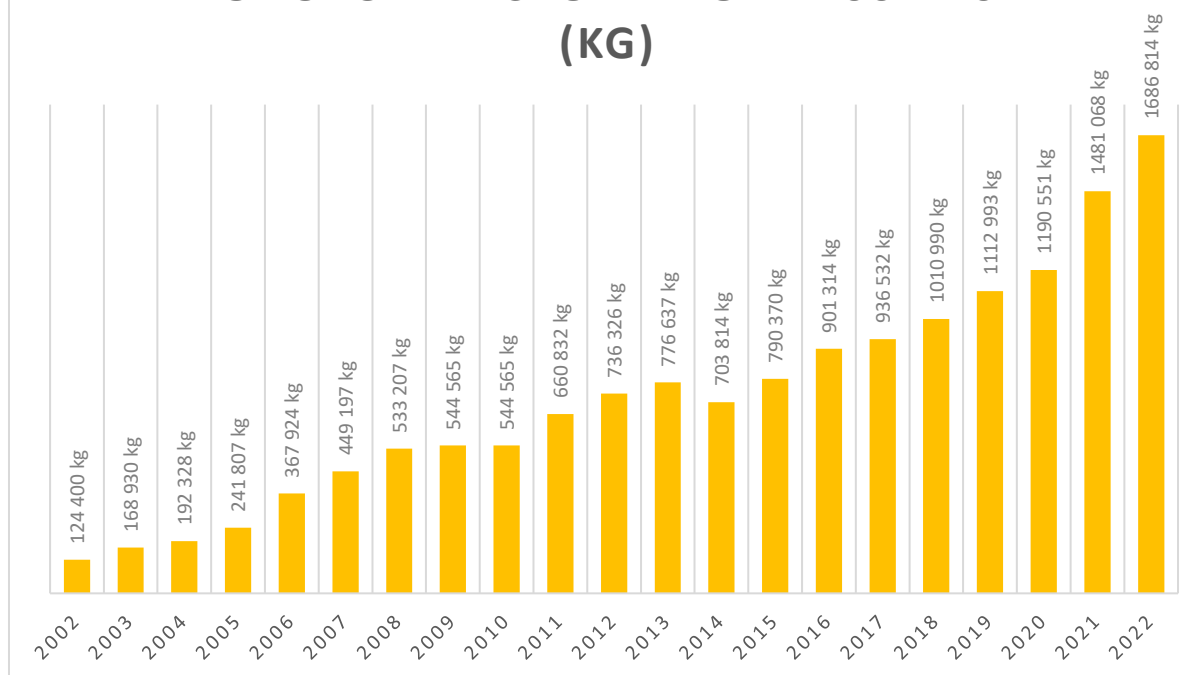
Proti roku 2021 vzrostlo množství plastů o 13% - z 1 481 068 kg na 1 686 814 kg.

Budeme PET lahve
vracet do obchodu?

Pokud ano, poradíme si s tím.

PRODUKCE PLASTU ZA ROKY 2002-2022 (KG)

Jak je vidět, plast patří stále k nejběžnějšímu typu odpadu. Jeho problém je také ve velmi nízké hustotě – velké množství plastu váží relativně málo.

Srovnání produkce plastu v jednotlivých měsících roku 2022, průměrem za roky 2002-2022 a za roky 2018-2022

Průměr za roky 2002-2021	Průměr za roky 2018-2021	2022
721 674 kg	1 296 483 kg	1 686 814 kg

Kdy jsme sebrali nejméně?

7200 kg v březnu 2002. To dnes nasbíráme za jeden až dva dny.

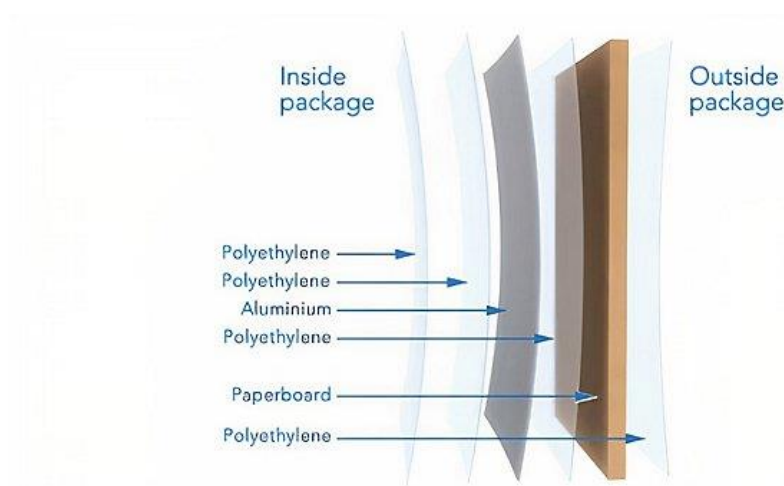
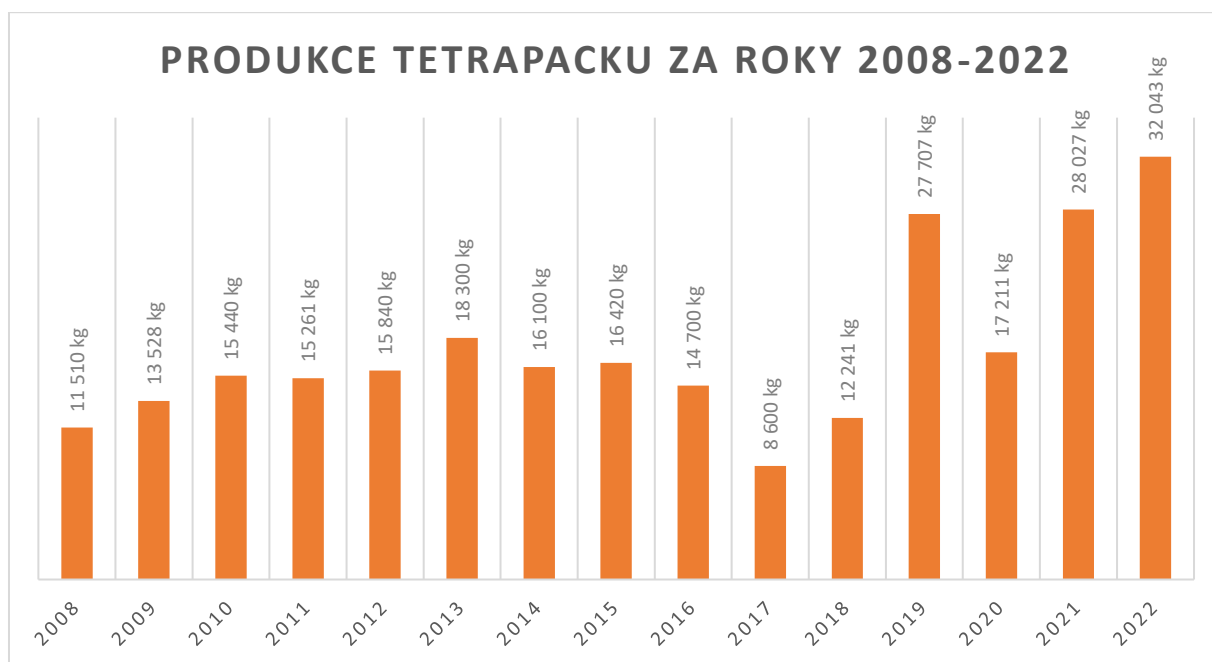
A který měsíc byl naopak nejlepší?

172 726 kg jsme nasbírali za srpen 2022.

Stejně jako u papíru, i u plastu je nejslabším měsícem únor (průměr v letech 2018-2022 byl 75 958 kg. Naopak nejvyšší čísla má srpen.

5. TetraPack

Tetrapack Sompso eviduje samostatně teprve od roku 2008, kdy se už v několika měsících začal tento odpad třídit samostatně. Nejde o dominantní složku, přestože existují zajímavé způsoby využití tohoto typu odpadu (ale jde o méně než 1% z hmotnosti všech tříděných odpadů, které na Sompu svážíme).

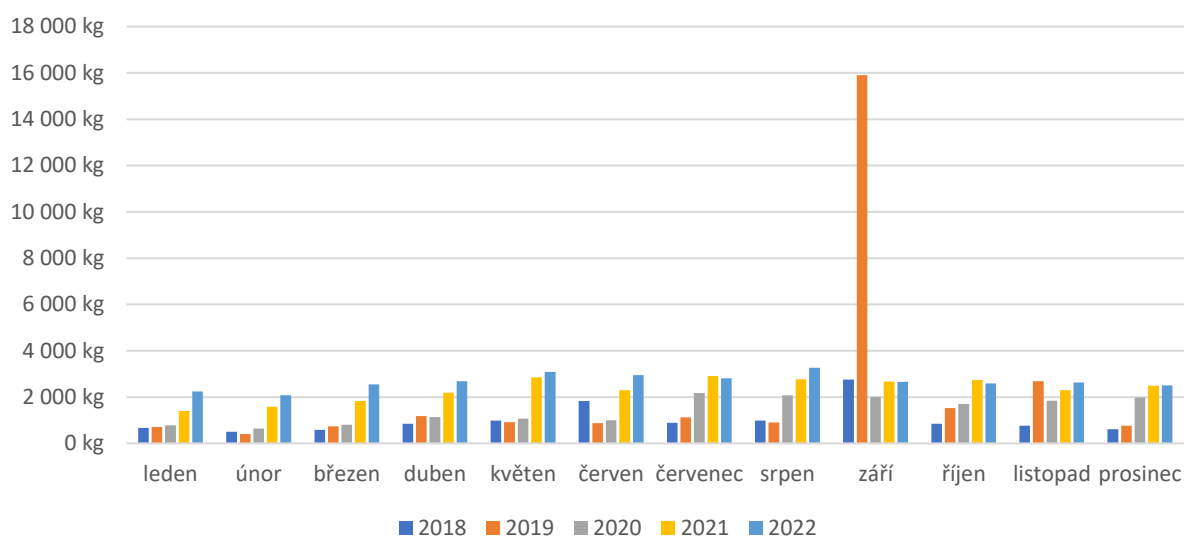

Co je tetrapack?

Nápojový karton, například obal od džusu či trvanlivého mléka je složen z 6 vrstev, kdy každá vrstva plní konkrétní funkci. Aseptické ošetření a unikátní složení obalu umožňují uchování nápojů a potravin po dlouhou

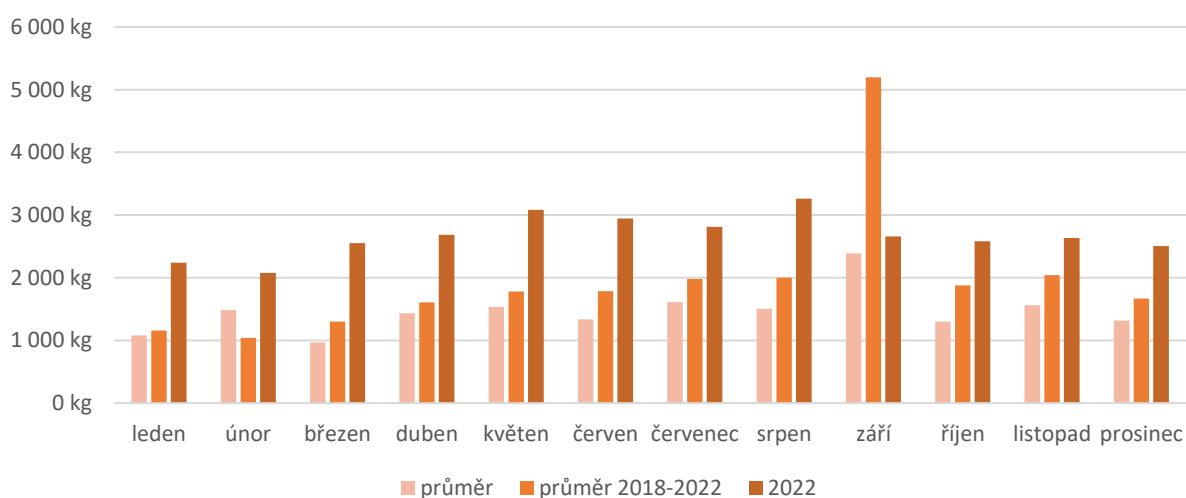
dobu, bez přidání konzervantů. • 70 až 85 % tvoří karton • polyethylen (20 %) – je nepropustný pro vodu i mikroorganismy • hliník (5 %) - chrání obsah před světlem, kyslíkem a bakteriemi Nápojové kartony se podle použití dělí na dva druhy. Prvním z nich jsou obaly aseptické, které obsahují hliníkovou fólii, používané například pro uchování trvanlivých výrobků bez použití konzervantů. Druhým typem jsou obaly neaseptické, bez hliníkové fólie, které slouží pro pasterované nápoje a potraviny.

Produkce tetrapacku v jednotlivých měsících let 2018-2022 (kg)

Produkce Tetrapacku po měsících je zkreslená zářím 2019, kdy jsme zaevidovali velké množství Tetrapacku, které se skladovalo mimo evidenci, a pak bylo jednorázově přidáno. Statisticky šlo o naprostý výkyv, jak je vidět na grafu.

Srovnání produkce Tetrapacku v jednotlivých měsících roku 2022, průměrem za roky 2002-2022 a za roky 2018-2022

Průměr za roky 2002-2021	Průměr za roky 2018-2021	2022
17 529 kg	23 446 kg	32 043 kg

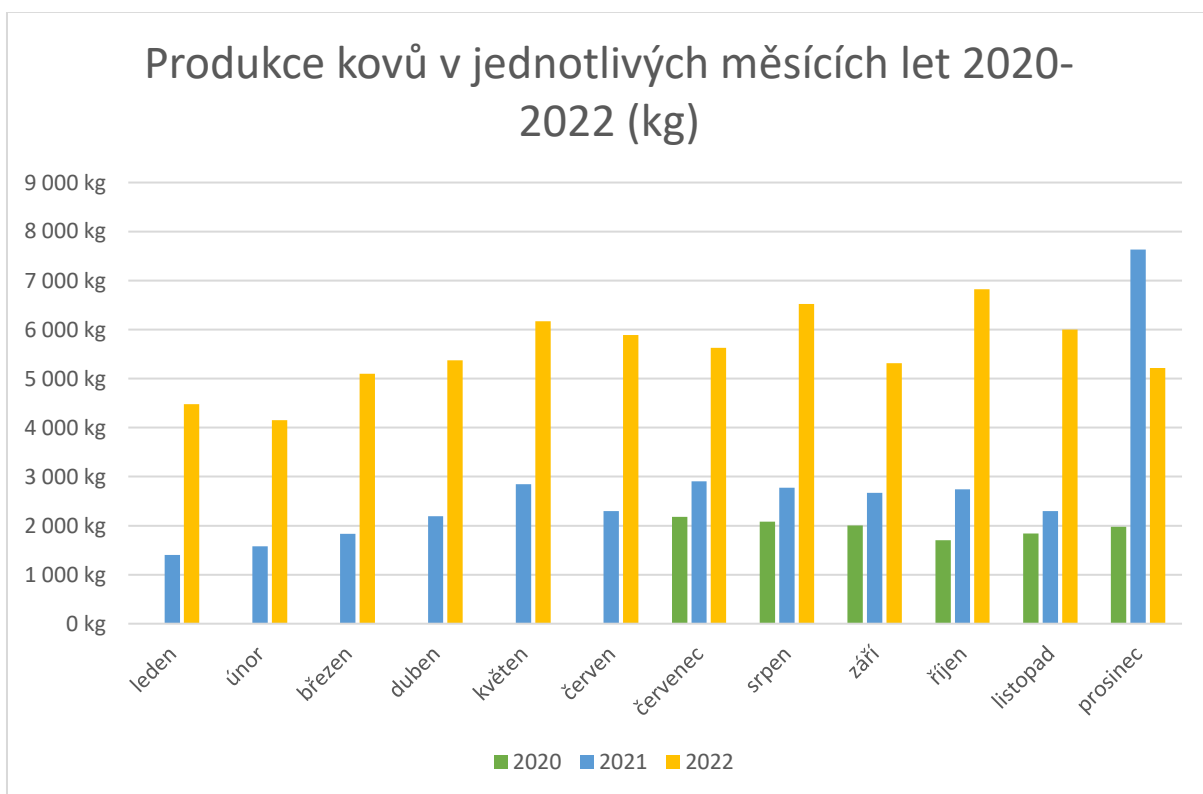
Kdy se svezí nejvíce tetrapacků?

V září. I když vynecháme extrémní hodnotu září 2019, tak svoz z tohoto měsíce bývá nejsilnější.

6. Kovy

Kovy samostatně sbíráme pouhé tři roky, dat máme tak jen velmi málo. A i tady, pokud máme málo čísel, vznikají nepravidelnosti a nepřesnosti – jako například větší množství vykázaného kovu v prosinci roku 2021.

Kovy v odpadu? Žádný problém, ty se třídí samy.

Magnetické i nemagnetické kovy vytrídíme na naší lince automaticky.

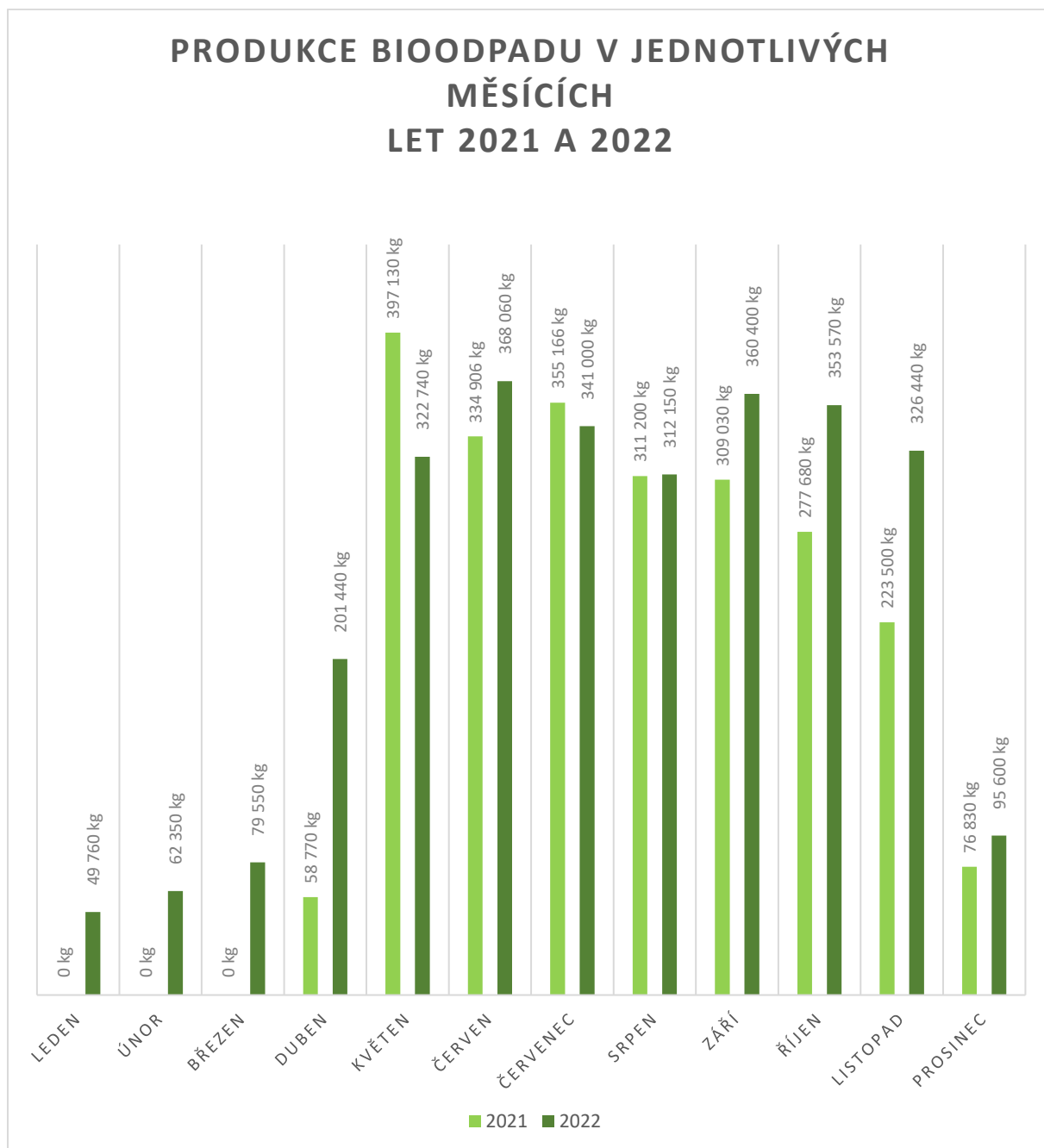

A dají se recyklovat na 100%.

7. Bioodpad

Biologický odpad, bioodpad, nebo též BRKO (biologicky rozložitelné komunální odpady) jsou pro nás zcela novou složkou odpadového mixu. Svoz byl zaveden v dubnu 2021 (proto také není za rok 21 celá datová řada).

V nejvytíženějších jarních měsících byla produkce srovnatelná, v roce 2022 pak docházelo k „prodloužení sezóny“ – produkce byla vyšší i během podzimu. Je vidět, že i na hnědé popelnice si naši občané zvykají.

Proč je důležité separovat bioodpad? Důvodů je několik.

- a) Nemusí skončit na skládce. Dobře vytríděný bioodpad vůbec nemusí opustit Vaši domácnost. Když už ho je nutné odvézt, pak je dobré, aby skončil na kompostárnách, a nezatěžoval skládku.
- b) Je těžký. Odpad se před uložením váží, a podle váhy se určuje poplatek za uložení.

Bioodpad, i když ho svážíme jen krátce, tvoří podstatnou část tříděných odpadů – 40%!

Produkce za rok 2021	Produkce za rok 2022
2 344 212 kg	2 873 060 kg

Rekordy bioodpadu – největší svoz?

397 137 kg v květnu 2021, 2. nejvyšší svoz

byl v červnu 2022 – 368 060 kg!

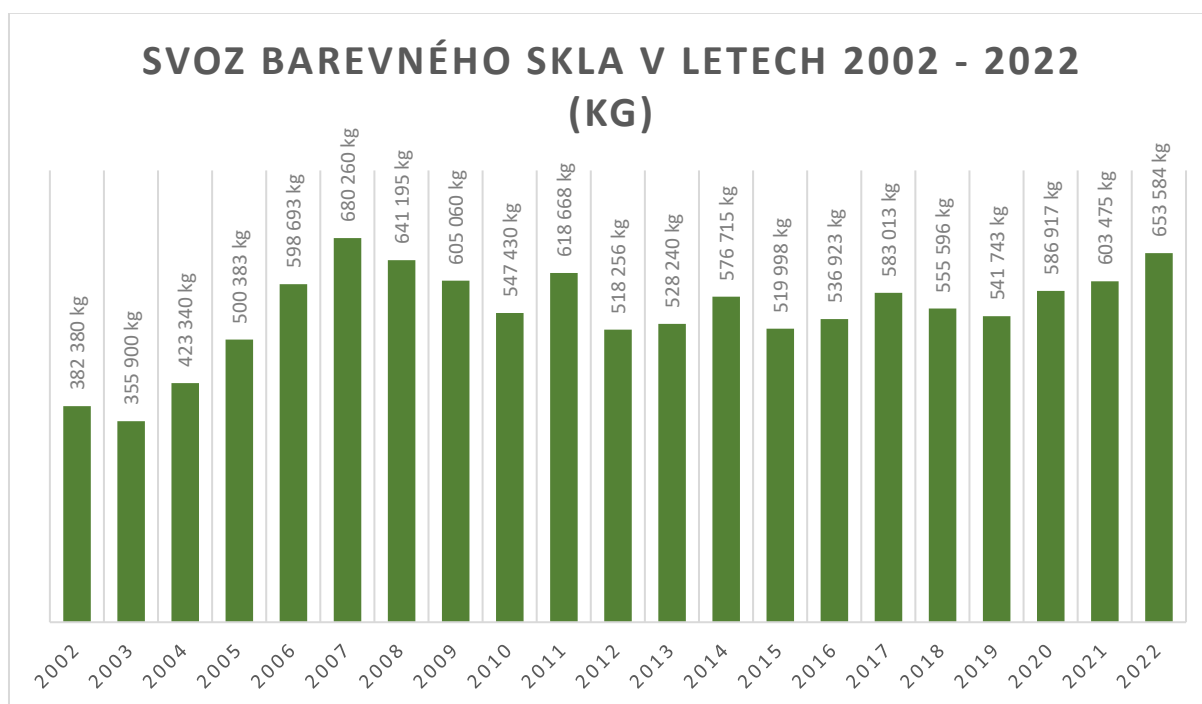
Nejlepší je nechat listy přímo na zahradě.

Kompost je nad zlato!

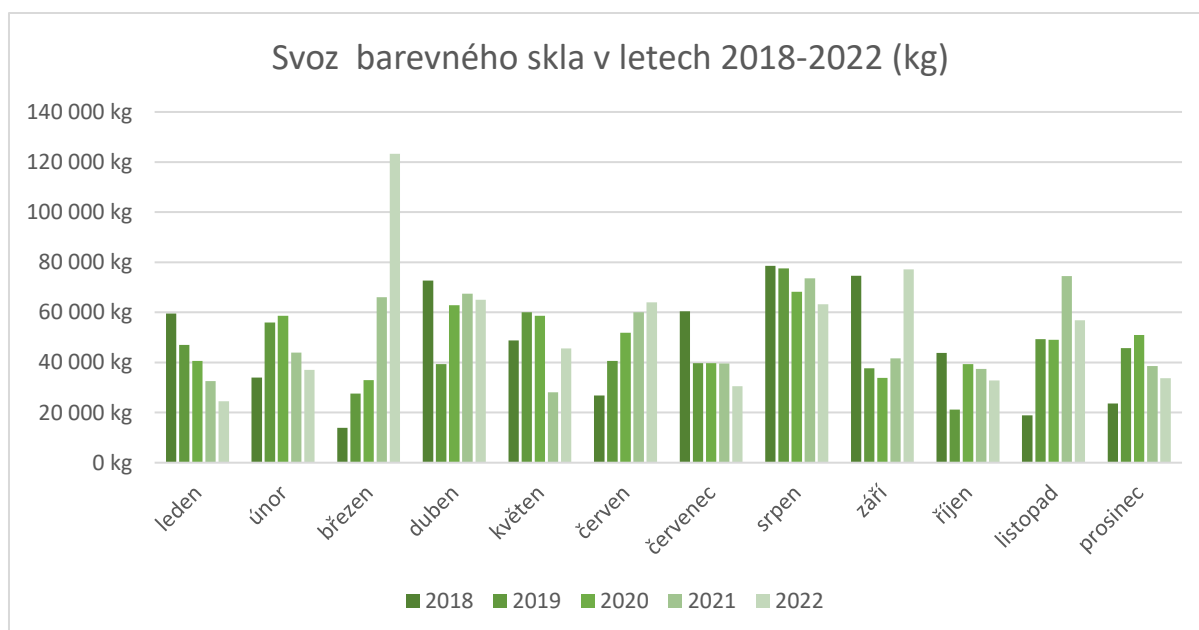
8. Barevné a bílé sklo

Sklo je komodita, která nebyla systémem D2D téměř vůbec ovlivněna, systém na ni ani nijak nemířil. Sklo se navíc sváží nárazově, ad hoc, ne podle pravidelného kalendáře.

Data na sklo máme už od roku 2002, od roku 2007 pak rozlišujeme sklo bílé a barevné.

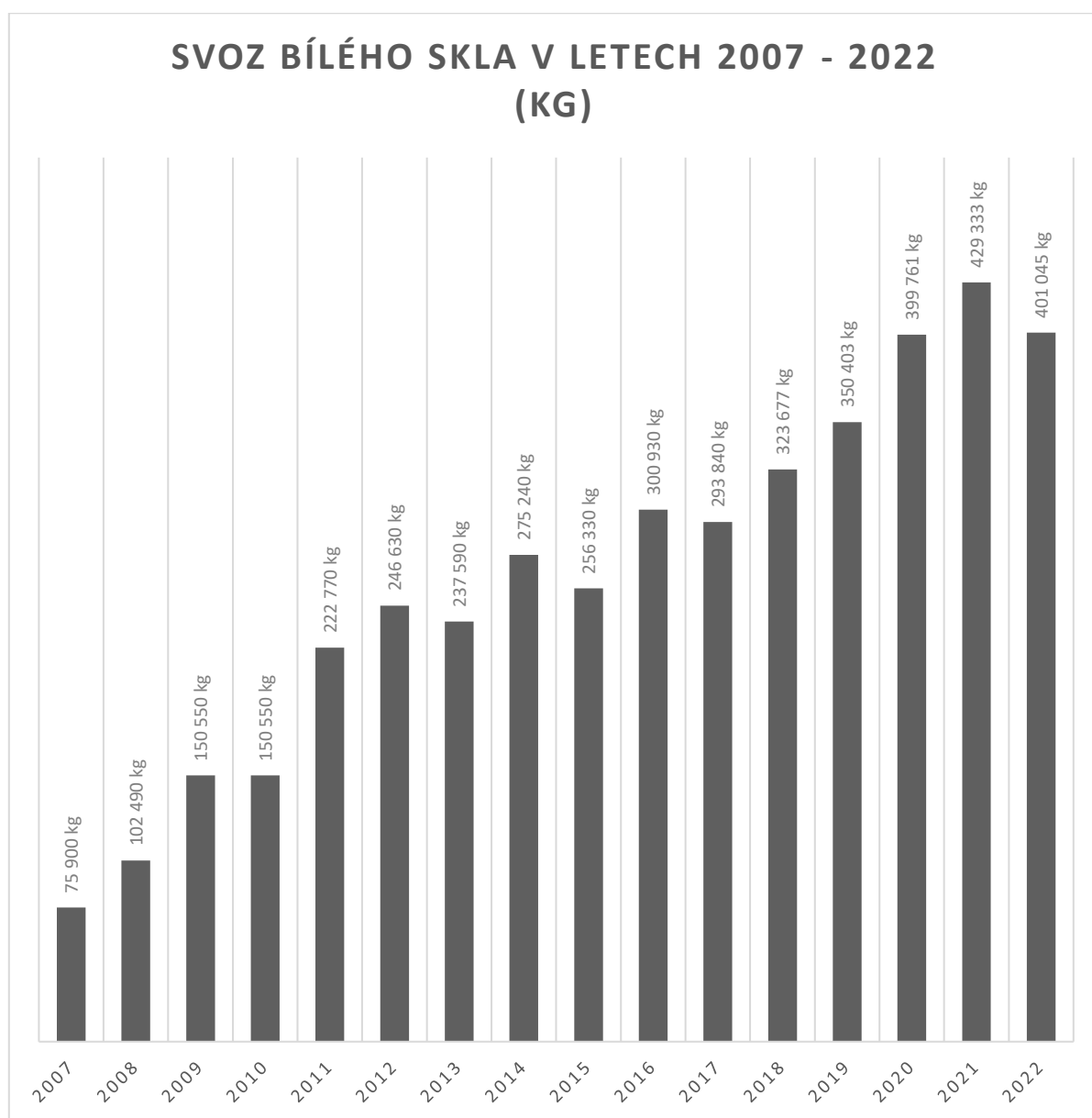

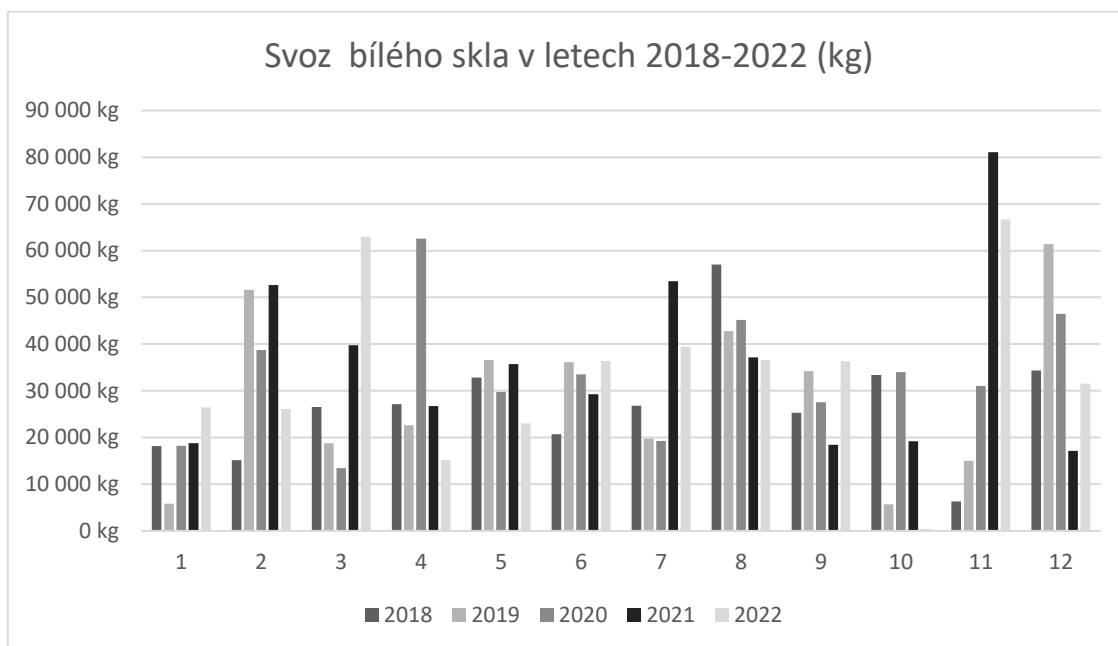
Sklo je 100% recyklovatelná surovina, a s nástupem automatických separátorů se možná dočkáme toho, že budeme používat už jen jeden kontejner na sklo – k dotřídění dojde později.

Průměr za roky 2002-2022	Průměr za roky 2018-2022	2022
550 370 kg	558 769 kg	653 584 kg

Rekordní svoz barevného skla proběhl právě v roce 2022 – v březnu tohoto roku bylo svezeno 123 258 kg!

Průměr za roky 2007-2022	Průměr za roky 2018-2022	2022
263 565 kg	380 844 kg	653 584 kg

9. Jak dál?

Co nás čeká za novinky v odpadech? Některé věci jsou jisté, jiné jsou nadějně.

Jistotou je stálá platnost zákona o odpadech, který nám stanovuje poplatky a limity za produkci i ukládání odpadů.

To, že odpady dobře svezeme a vytrídíme, je sice dobrým předpokladem pro fungující ekonomiku provozu, ale zdaleka to nestačí. Ukládání na skládku je zpoplatněné a cena z uložení roste a růst bude. Cena je stanovena zákonem a má tyto hodnoty:

Poplatkové období v roce										
Dílčí základ poplatku za ukládání	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadu ¹⁾	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Nadále se bude snižovat množství odpadů, které bude možné zahrnout do zbytkových odpadů. Dnes je limit na obyvatele 0,18 tuny na rok.

Rok	2021	22	23	24	25	26	27	28	29
Odpady na obyvatele v tunách	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

Co to znamená? To, že pokud chceme ukládat na skládku za cenu 500 Kč/tunu, nesmíme v úhrnu vyprodukovat více než 180 kilogramů TKO na obyvatele a rok. Jak vidíte, laťka se bude stále snižovat.

Zavedení zálohovaných PET

Od roku 2025 bude postupně zaváděn systém zálohovaných PET lahví. Významně se změní obsah žlutých kontejnerů a my na to bude muset reagovat. Parametry dnes ještě nejsou jisté, ale plán bude představen velmi brzy.

Zpětný odběr textilu a oblečení od roku 2025

Obec budou mít povinnost od roku 2025 mít systém i na zpětný odběr textilu a oblečení.

Větší angažovanost v osvětě

Sompo a.s. i DSO Sompo se budou více zapojovat do osvěty. Vidíme, že to má smysl – protože Vy, naši zákazníci, třídíte a staráte se čím dál lépe.

Partnerství na likvidaci odpadů

V budoucnu máme v plánu uzavřít memorandum či přímo smlouvu se společností C-Energy Planá s.r.o., která v Plané nad Lužnicí buduje zařízení, kde bychom mohli část našich odpadů spalovat.

Obnovitelné zdroje nám pomohou zlepšit ekonomiku i snížit uhlíkovou stopu

Ještě v letošním roce budeme mít na třídící lince na Hrádku vlastní fotovoltaickou elektrárnu, která nás bude zásobovat energií. Její výkon by mohl být až 210 kWp.